

REDACTIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERTIUNALE:

de 1 fr. germană: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt să plăti
înalte.

Scrisori nerancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Ura națională.

Am relatat pe scurt, ce sgu-
dine sufletească a produs cazul tra-
gic întâmplat între cei doi studenți,
ceh și german, din Praga, în inimile
și mințile unei mari părți a studen-
țimei cehă. Reuniunea literară „Sla-
via“, „cea mai centrală și cu cele mai
largi cadre“, cum zic reprezentanții
ei în apologia pașului lor nobil, ata-
cat de unele ziare, a fost înființată
acum 17 ani, tocmai pentru a cultiva
în special spiritul slav și manifesta-
țiunile lui; prin urmare chiar cu un
rost mai exclusiv, mai special decât
sora ei mai în vârstă atunci, precum
și celelalte reuniuni studențești ce-
hice. Astfel că tocmai dela membrii
ei nu era de așteptat o „slăbire“ a
fanatismului de rasă în luptele in-
versunate ce duc cele două popoare.

În treacăt fie zis, că printre mani-
festațiunile ei speciale se număra,
ca punct fix al programului și aran-
gierea, în fiecare an, a unui „Concert
slav“, unde nu se prestează de cât
produsele compozitorilor slavi.

Cu timpul însă, reuniunea aceasta
cu cât devenea mai mătură, cu atât
se lăsa mai mult să fie pătrunsă de
spiritul toleranței în mai multe pri-
vințe, în primul rând cea națională,
inspirându-se mai ales de ideile pro-
povădite de Tolstoi — până la anu-
mita măsură, neînșușindu-și conclu-
siunile extreme ale filosofului ru-
sesc, care condamnă și naționalis-
mul și patriotismul, considerându-le ca
„contrare învățării lui Isus din Na-
zaret“.

Reprobați, ba atacați fiind pentru
apelul lor către studențimea germa-
nă, atât de către unele ziare, cât și
de unele reuniuni studențești cu ca-
racter provincial, eată acum ce zic cei
din „Slavia“ în scrisoarea lor de a-
părare:

„Cel ce urmărește mișcarea sufletească
în studențimea noastră, știe, că pașul nos-
tru nu este de cât efluxul dispozițiunii su-
fletești într-o bună jumătate a studențimei
cehice; și nu se poate tăgădui că și într-o
fracțiune neînsemnată, dar totuși o fracți-
une, a studențimei germane...“

„A da inițiativă la o pornire bună, nici
odată nu va să zică slăbiciune; ear' nici
umanismul nu este „slăbiciune“...“

„Nu e adevărată aserțiunea, că în reu-
niunea predominează elemente socialiste:
nici comitetul și propunătorul pașului —
cunoscutul poet Dyk — nu sunt socialiști“...“

Apelul a fost trimis ziarelor ger-
mane în limba cehă, prin urmare nu
li-se poate imputa vr'o slăbire a sim-
țământului național.

Că cu drept cuvânt pot invoca o
bună parte a studențimei cehice ca
conglasuitoare cu pașul lor, dove-
dește, faptul, că și „reuniunea acad-
emică cehă“ din Viena s'a alăturat la
apelul în chestiune.

O altă dovadă, că în ciuda luptei
inversunate naționale pe teren poli-
tic, *ura națională* între cele două
popoare scade, este știrea, adusă ieri
de ziarele din Boemia, că anume în-
vățătorimea ambelor popoare îndujmă-

nite s'a înțeles a ține la 25 c., un
congres comun, pentru a se chibzui
despre apărarea intereselor comune
tagmei dascălești. Aceasta este pri-
mul cas în Boemia, de când cu în-
ceperea luptelor naționale, în anii
șezezeci; și caracteristic: nici un
singur ziar nu vorbește contra unui
asemenea congres, unde fiecare va
vorbi în limba sa maternă, absolut
negenat, fără ori ce *ura națională*.

Deși lupta între cele două ele-
mente etnice din Austria nici pe de-
parte nu este pe sfârșite, deși din
causa luptelor acestora a trebuit să
fie proclamată ocărnuire fără par-
lament, totuși din aceste puține apa-
riții se poate concluda, că *ura na-
țională* în stinul acestor popoare în-
cepe a scădea; ear' ceea-ce este
și mai îmbucurător și mai promițător,
este împregiurarea, că inițiatorul
acestei scăderi este însuși tinerimea,
care mai mult de cât ori care alt
strat al națiunii se crede în drept a
nutri *ura națională*. Dacă tinerimea
a luat inițiativă frumoasă în această
direcție, se poate presupune cu logica
psihologiei, că „betrânii“ sunt și
mai îndepărtați de *ura națională*.

Ba și mai mult: în apelul celor
de la „Slavia“, adică „o bună jum-
ătate a studențimei cehă“, observăm un
fel de simțământ de rușine dinaintea
acelei porniri.

O asemenea evoluțiune etnico-etică
dar' în contururi mult mai mari, vedem
operându-se tocmai acum între Ger-
mani și Francezi; deși rana acestora
datează numai de ieri, deși nimeni
nu s'ar mira, dacă *ura națională* la
Francezi în urma perderilor de tot
felul, dar mai ales a „carnei din ca-
rnea lor“, ar dura așa zicând a pu-
rura. Dar' nu, nobila gintă latină
nu e capabilă unei asemenea uri „p-
vecie“, nesfârșite, ne creștine. Recu-
noscând în catastrofă îndurată par-
tea ce se cuvine păcatelor sale pro-
prie de odinioară, poporul francez, deși
deocamdată numai prin reprezentanții
sei cei mai cumpeniți, simte și ră-
simte, vede și prevede, că cu *ura
națională* nu se merge „ad astra“, că
nici un popor nu poate ține paș în
mersul tot mai înainte și „Excelsior“
alături cu celelalte necum să pă-
șească în fruntea lor. Eacă instinc-
tul și priceperea rostului vieții isto-
rice la popoarele civilizate, civilisa-
toare, și la cele-ce rîvnesc și lăco-
mesc a fi atare, pe basa iubirei, er-
fării propovădite de acela, care
ne-a învățat, că toți avem un singur
tată ceresc, comun ear' nu fiecare
indeosebi pe „Iehova al lui Israel“,
sau pe „Dumnezeul Maghiarilor“ „a
magyarok Istene“; o aberație deci a
avea „D-zeu național“.

Ce concordantă etnico-etică și re-
ligioasă în psihologia acestor două
popoare!

Amendoué și numai ele păstrează
încă credința în Dumnezeul lor pro-
prie „național“. La Ovrei nici nu ne
prea vine să ne mirăm de această
anomalie național religioasă; dar' la
Maghiari, creștinisați de o mie de
ani și tot ținând încă la Dumnezeul
lor, cel vechiu cu care veniseră aci,

cum se esplică? Când evoluția reli-
gioasă, în partea ei dogmatică, întru-
pată de Isus, constă tocmai în deo-
sebirea concepțiunii „vechi“ a lui
Israel despre ființa lui Dumnezeu, și
aceia a concepțiunii din testamentul
nou, raportul oamenilor către el ca
a fiilor către tată — în loc de
acela al slugei către stăpân.

Pot așa evoluția în morală: la
poporul lui Israel *ura națională*, dis-
prețul pentru toate celelalte popoare
și răsbunare ca principii conducă-
toare; pe când învățătura Răstignitu-
lui pune mai presus de toate iu-
birea.

Nu s'ar putea oare pe calea a-
cestor fel de analize psihologico-eti-
ce, în această concepțiune a lor
despre „Dumnezeul Maghiarilor“, găsi
explicarea pentru-ce numai ei, prin-
tre popoarele creștine, sunt stăpâniți
în grad așa de înalt și apurarea,
fără slăbire, de *ura națională*?

Gustav Augustini.

In ședința de la 23 Ianuarie v. a
Camerei Române proiectul despre sin-
dicatele agricole, prezentat de dl An.
Stolojan, a fost luat în considerațiune
cu 71 voturi contra 19. S'a și început
apoi îndată discuția pe articole.

Naționalitățile și conferința de pace.
Foiet „Picolo“ din Triest i se telegrafiază
din Praga următoarele: „Redactorii de la
trei foi boeme s'au adresat guvernului Ru-
siei: cu rugarea, ca Țarul să dea voie, ca
în conferința de pace și naționalitățile Austro-
Ungariei să fie reprezentate prin delegați.
Rugarea și-o motivează cu aceea, că scopul
conferinței de pace nu e numai împie-
direa conflictelor internaționale, ci și aceea
ca frecările naționaliste să înceteze. Țelul
acasta, în ce privește Austria și Ungaria, nu
mai așa se poate ajunge, dacă pe naționali-
tățile din monarhie nu numai delegații ofi-
cicioși ai guvernelor austriac și ungar ci dacă
și oamenii de încredere ai naționalităților
le vor reprezenta și — vor participa la
congres“.

Impăcarea ceho-germană. Se scrie din
Viena:

„Conducătorii Cehilor tineri și ai partidu-
lui marilor proprietari conservativi (federaliști)
au fost chemați de contele Thun la Viena
spre a se consfățui cu ei asupra convocării
Dietei Boemiei. Și mareșalul suprem al ace-
stei țări, principele Lobkovitz a sosit aci în
vederea acestei întâmplări.“

„E vorba de o acțiune de împăcare în-
tre Cehi și Nemți, mult dorită și stăruită
de către cercurile hotărâtoare.“

DIN ROMANIA

24 Ianuarie.

Liga Culturală a serbat în mod deosebit
aniversarea unirei principatelor române, pre-
cum și aniversarea a 8-a a fondării Ligei.
Serbarea s'a dat la oarele 8 seara, la A-
tenuu.

D. Gr. Tocilescu a ținut o conferință na-
țională despre importanța zilei de 24 ianu-
arie.

Meetingul din Focșani.

Duminecă, 24 Ianuarie, s'a serbat la Foc-
șani, a 40-a aniversare a Unirei Principa-

telor, cu o deosebită festivitate. Dimineața,
la oarele 9, sa oficiat un *Te Deum* în Ca-
tedrala orașului, față fiind toate autorită-
țile; după amiază, la oarele 2, a avut loc,
în sala Teatrului, întrunirea provocată de
câte comitetul național studențesc din Bu-
curești.

Delegații comitetului, au sosit în Focșani
Vineri, seara.

În ziua de 24 Ianuarie s'a arborat dra-
pelul național; la oarele 2 p. m. cetățenii
și delegații studenților, având muzica în
frunte, au pornit de la localul Ligei către
sala de întrunire; după întrunire au mers
la locul unde a fost hotarul despărțitor
între Moldova și Muntenia și au jucat hora.
Seara sa dat un banchet în onoarea stu-
denților delegați de către Ligă.

Manifestul socialistilor către țărani.

A apărut un manifest către țărani sem-
nat de căpeteniile socialiste d-nii Morțun,
Nădejde, Diamandy, Banghereanu și Sterea.

Prin acest manifest, subscrietorii fac cu-
noscut țăranelor că nu propagandiștii socia-
liști îndeamnă la răcoala și la cererea de a
împărți proprietățile, ci niște rău voitori cari
vor să compromită pe socialiști. *Manifestul
îndeamnă pe țărani să fie liniștiți și supuși
legilor pentru a nu da ocazie slăpăniților
să i potolească cu armata.*

Generalul Pastia.

Luni a încetat din viață d. general Mi-
hail Pastia.

D-sa a ocupat posturile cele mai impor-
tante în armată.

A fost rind pe rind membru al consili-
ului superior de războiu, membru în comisi-
iunea forturilor, membru în comisiunea
mixtă de convențiuni militare, membru în
comisiunea de războiu, comandant al postu-
lor și acum în ultimul timp inspector gene-
ral al artileriei.

Decedatul pe timpul când avea gradul de
colonel a ocupat și funcțiunea de director-
general al telegrafelor și poștelor.

În campania din 1877 a luat parte ca
locotenent-colonel.

Contra duelului.

Duminecă dim. a avut loc adunarea gene-
rală a membrilor societății de arme, scrimă
și gimnastică din București.

Ședința a fost deschisă de d. general M.
Popescu, președinte.

Înainte d'a se intra în ordinea zilei, d.
Em. M. Dan a propus un amendament la
statut, prin care *duelurile să fie cu desevir-
șire oprite în sălile societății*. Acest amen-
dament, iscălit de d-nii Em. M. Dan, St.
Velescu, I. Negoescu și St. Mari a fost
primit cu aplauze de adunare.

Se știe că în această sală a fost omorât
în duel, înainte cu nun an, mult regretatul
publicist George Lahovary.

Furtună pe marea Neagră.

Din cauza unei furtuni violente de Nord
pe Marea Neagră, în noaptea de Sâmbătă
spre Duminecă, vaporul „Principesa Maria“
n'a putut soși la Constanța decât Duminecă
la amiază.

Pe bordul vaporului se aflau 84 călători
și o cantitate însemnată de mărfuri.

In Austria.

Resoluțiuni. — Dietele provinciale.

Afară de enunțațiunile comune,
partidele și fracțiunile, atât ale opo-
ziției, cât și cele guvernamentale,
au ținut conferințe speciale și și-au
precisat poziția în rezoluțiuni sepa-
rate.

Astfel clubul polon, care e conside-
rat ca mijlocitor în viitoarele ne-
gocieri de compromis între Cehi și
Germani, spune în rezoluția sa spe-
cială, că:

„ține neclintit la păstrarea neștirbită și
desvoltarea liniștită a vieții parlamentare.“

Fidel convingerii sale, că principiile despre dezvoltarea sănătoasă a autonomiei țării pe lângă menținerea unității de stat și practicarea egalei îndreptățiri naționale, promovează interesele atât ale statului, cât și ale țării, clubul polonez stă ferm în cadrele unite ale dreptei parlamentare, încheiate cu scop de a întrupa aceste principii.

„N. Fr. Presse”, serie, că guvernul a făcut în conferința comitetului executiv al majorității promisiuni sigure, că și pe timpul cât va dura starea afară din parlament, nu va întreprinde nici un pas mai însemnat fără a avea mai întâi consimțământul acestui comitei; mai ales că nu va scoate nici o ordonanță pe baza § 14, fără a întreba mai înainte comitetul și a dobândi învoirea lui.

„N. W. Tagblatt”, aducând și el vorbirea lui Thun rostită în comitetul executiv, acesta ar fi spus și aceea, că: deputații dreptei să steie în contact cu elementele moderate ale stângii (oposiției) și că partidele acestea să-și dea silința în toate privanțele, ca „opera înțelegerii să fie promovată, căci numai de la rezultatul acestor negocieri depinde redeschiderea și curindă ori mai târziu a ședințelor parlamentului”.

Guvernul nu are intențiuni, a cărmui timp îndelungat fără parlament, deoarece această ar sta în nepotriva lui a duhului vremilor. Numai de la reușita pertractărilor între Cehi și Nemți depinde ziua reînceptării cărmuirii parlamentare.

Ear corespondentul din Viena al lui „Nar. Listy” scrie într-o expunere specială a situației și următoarele:

„Nu încapă îndoială, că parlamentul a fost închis și de aceea, pentru a se procura timp îndelungat în vederea acțiunii de împăcare între Cehi și Nemți. Nici obstrucția seacă, rece, nici scene pline de scandaluri... n-au fost absolut menite a netezi terenul pentru încercările de împăcare.”

„Deși guvernul nu lua parte activă la asemenea încercări, și cu atât mai puțin va întreprinde inițiativă, îndoială nu poate încerca, că acestea se vor întâmpla din altă parte și că asupra reprezentanților poporului ceh va cădea datoria de a lua poziție față de ele. Chestiunea împăcării va rămâne pe câtăva vreme la ordinea zilei; dacă Nemții se vor reîntra în dieta Boemiei — și că o vor face, foarte mult se asigură, va fi necesar, ca reprezentanții poporului ceh, plini de preveniență pentru adevărată împăcare cu Nemții, să fie pregătiți.”

NOUȚĂȚI

Arad, 8 Februarie n. 1899

Moartea Prințului Alfréd de Coburg. Din Meran se telegrafază, că prințul Alfréd de Coburg Gotha a răposat ieri d. a. la oarele 4 și 10 minute. Prințul moștenitor s'a născut la 1874. Tatăl seu, Alfréd, prinț de Saxa Coburg-Gotha, ear' mamă sa Maria, Mare princesă a Rusiei. Prințul sufria încă de mult și astfel moartea n'a fost o surprindere.

Moartea Prințesei bulgare. La înmormântarea Prințesei bulgare M Sa va fi reprezentat prin arhiducele Leopold Salvator; reprezentant al Țării Rusiei e generalul Bibescu. Eri a sosit și generalul Candianu, reprezentant al Regelui României, care restimp de o 1/2 oră a fost în audiență la Principele bulgar. În mormântarea se va face azi, Mercuri înainte de prânz.

Jeszenskiadă. Înainte cu vre-o câteva luni biroul de presă din palatul ministrului-președinte Bánffy dase în vileag știrea, că naționalitățile din Ungaria ar fi pus la cale omorirea lui Bánffy. Știrea a fost o slabă născocire a lui Jeszenszky, care voia să sperie opoziția cu — completuri naționaliste, în cari fantasia scâlciață vrise și pe fostul secretar de Carte Dr. Rimler și pe contele Busky. Cest din urmă vine acum și spune, că scornitura lui Jeszenszky l'a adus în conflict cu Pázmándy Dénés, de la care își cere — seuze. Iată ce lucruri se petrec între aderenții plătiți și nepătiți ai lui Bánffy. Fac pe certareți: foile maghiare le crede, se împacă: earăși le crede; pe când tot pourparleul nu e decât un joc d'a baba oarba și o înșelătorie ordinară.

Agenții procurorilor. Numai așa putem numi pe gazetarii foilor ungurești. Infecți și mișei cum sunt, din toate acțiunile noastre scot la iveală acțiuni îndreptate în contra — țării. Așa în nrul de azi al lui „Egyetértés”, de bună seamă un șovinist din Sibiu, publică o cronică mai lungă, în care se spune câte în lună despre adunările „Reuniunii agricole” din Sibiu, a cărei numire însă nu o spune, precum nu spune, nici aceea, că această reuniune își are statute întărite de înșelătorii din Pesta. Orationii adunărilor, de cari s'au ținut în Sebiș, Sebișul de sus, Tilișca, Avrig, Bungalard, Gura Riului, Veștem în Orlat și Șurmare în mare parte au fost învătători cari cu semicultura lor, în cele mai multe ca suri îndeamnă poporul, la îndeplinirea așorfel de fapte care sunt motive destul de vrednice de pedeapsă”, zice nespălatul corespondent al lui „Egyetértés”. Și că înșinuarea să fie cu vârf, citeasă trunchiat și întortochiat o vorbire a dlui Leon Maior Iuv. la școala grănițarească din Orlat, cu vâditul scop d'a fi alungat din postel cel ocupă. Inpertinența celor care și în acțiunile „Reuniunii agricole” află tradare de patrie e fără păreche și în lumea gazetărească a Ungurilor.

Adunarea Albanezilor din Turcia. Nobilimea albaneză mohamedană a ținut adunare în Ipeș, în care s'a luat o hotărâre în înțelesul, că dorește integritatea Macedoniei și a Albaniei, și că va apăra statul otoman în contra ori-cărei încercări de dărăburire. S'a mai hotărât și reînțemeierea vechii ligi albaneze. După închiderea adunării nobilimea albaneză a trimis o telegramă omagială Sultanului, în care i-au fălămit simțimintele de fidelitate. Grecii, Sârbii și Bulgarii, care cu toții cască după pământurile Macedoniei ori Albaniei, vor avea de a lupta nu numai cu Turcii, dar și cu Albanezii și Aramânii.

Siluirea maghiarilor. Inspectorul școalelor din Budapesta, neavând alta de lucru, va adresa un apel către toți dascălii, ca să-și poacăscă numele. Inspectorul Vredy se vede, că invidiază laurii — dubii ai maghiarilor câștigați de primarul Halmos, care d'asemenea ordonase subalternilor săi, ca să-și lăpede numele străbun.

Căpitan sinucis. Căpitanul Carol Capp din Făgăraș s'a împușcat. Nenorocitul suferă de mari dureri de cap.

Sas gonit pentru tricolorul românesc. „Bistritzer Zeitung” scrie, că un țeran sas, care era încins cu un brin tricolor românesc, a fost dus la poliție și a fost pedepsit. Bine să se noteze: un sas a fost pedepsit pentru tricolor românesc. „B. Z.” mai adaugă și următoarele adevăruri: „Dacă asta tot așa va merge, nu rămâne alta decât ca omul să se îmbrace din creștet până în tălpi, ori numai în tricolor roșu-alb-verde, ori numai într'un fel de culoare, ca astfel omul să nu se espună primejdiei d'a fi arestat în mijlocul străzii. Caci nu e omul sigur, că oare căpitanul polițenesc, cu agera-i vedere nu află în ori-ce amestec de culori o „tradare de patrie”.

Bandă de hoți. În comitatul Nyitra s'a descoperit o bandă alcătuită din vre-o 250 — membrii. Furau pe ce puneau ochii și la ce puteau ajunge cu mâna. Mobilele furate până acum trec peste 36 000 fl.

Semnele vremii. Postul primar din Alattyn de lângă Solnoc, Toth Gabor împreună cu protonotarul Posa Gyula au falsificat cambii, pentru ca astfel să și facă și ei un renume — a la Krivany. Cel dintâiu a fost prins, protonotarul, neputând fugi, și-a slobozit un glonț, care i-au urmat viața.

Darul Țării. Nicolae II a dăruit Reuniunii rusești „Crucea Roșie” un milion de ruble pentru ajutorarea celor ce sufer de foamete.

Logodnă. Amabila d soară Tineuța L. Pop, din Cluj s'a fiidantat cu dl Nicolae G. Bogdan profesor în Brașov. Siacere felicitării!

Petrecerea societății „România-Jună”. Societatea academică „România-Jună”, îndemnată de succesul bun al petrecerii din anul trecut, a pus la cale și în anul acesta arangierea unei astfel de petreceri, sau „Kränzchen” care se va ține Sâmbătă la 4 Martie a. c., în sala hotelului „Continental”. Cu plăcere aducem Onoratului public la cunoștință, că și în anul acesta a primit Excelența Sa domnul Nicolae Dumba înaltul protectorat, care e o nouă dovadă despre amabilitatea ce o poartă față de societate și tinerime.

Comitetul arangiator, ales de societate organizându-se a primit bucuroasă sarcina care li s'au impus, se țin ședințe de constituire și ordinare, se va forma un comitet de dame care se va prezenta în pictorescul nostru port național la petrecere, se adoptează domni d'n colonie spre întregirea comitetului, s'a ales președinte în comisia centrală dl Marin Sturza, s'au împărțit toate afacerile după resort între diferite comuni, se vor alege președinți de ocazie și se vor face toate pregătirile pentru reușita petrecerii.

Ear' scopul principal care ne-au condus la arangierea petrecerii a fost și în acest an arangimentul fondului iubilar. Ideea de a spune fundamentul unui internat pentru sălășluirea studenților români în Viena, încă tot preocupă tinerimea studioasă și societatea „România-Jună” nu a pregetat nici un pas pentru realizarea acestui plan; că și a dat totă silința a îmbrățăta soartea, a alina durerile sufletești acelor tineri fără mijloace cari sunt aplicați a-și câștiga științe mai înalte aici în Viena. Și într'adevăr modul cel mai bun e întemeierea unui alumnou în care se vor adăposti acele suflete nobile cari sunt chismate a lucra și a lupta pentru înaintarea neamului și binele nostru obștesc.

Zafron,
membru corespondent al
comitetului.

Petreceri. Societatea română de lectură din Bocșa-română arangiază o petrecere cu dans la 2/14 Februarie a. c. în localul „Ospătării mari” din Bocșa-română. Venitul curat este destinat spre arangimentul fondului de intrare 70 cr. de persoană — începutul la 7 1/2 oare p. m. Capela musicală alui Drugă din Reșița montană. Tinerii sub 15 ani sunt echiși dela petrecere.

— Inteligența română din Alba-Iul a invitat la petrecerea îmbrăunată cu dans, ce se ține Duminică în 19 Februarie 1899, st. n. la hotelul „Hungaria”. Începutul la 8 oare seara. Prețul de intrare: de persoană 1 fl. de familie de 3 persoane 2 fl. Venitul curat e destinat pentru biblioteca ambelor școale din loc. Damele sunt rugate a se prezenta în costum național, eventual în ropieță simplă. Patritiu Barb subnotar jud., Petru S. Cirlea com. rciant, Ioan Chirilian stud. Iurist, Aurel Danielo stud. Iurist, Dr. Ales. Fodor medic, Iuliu Fagarasi pract. la postă, Victor Gerasim stud. Iurist, Au-

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”.

IMPĂRĂTEASA ELISABETA.

Zilele acestea a apărut la Viena un volum de amintiri despre regretata împărăteasă Elisabeta. Amintirile sunt scrise de Christomanos, fostul profesor al decedatei împărăteșe.

Vom reproduce, mai la vale, din acest volum, care a făcut de altfel mare senzație în toate părțile.

— Arta, zicea împărăteasa, este o necurma a nisuință după viața ce ne o pun în perspectivă dorințele și visurile noastre.

Pe țărmurile Dalmației a zis odată:

— Viața de pe corabie e cu mult mai frumoasă decât ori ce țărmure. Țelurile călătoriei numai pentru aceea sunt ce dorit, pentru-că ajungerea lor e cu puțință numai prin călătorie. Dacăș sosi undeva și a-și ști, că nici odată nu mai pot merge de acolo, chiar și viața din raiu mi-s'ar părea iad. Cugetul, că nu peste mult trebuie să plec de undeva, mă emoționează și îmi pare iubit locul acela. Și astfel totdeauna îngrop

un vis, care trece foarte iute, ca să doresc un altul, mai nou.

În Corfu îmi arătase o statuă.

— Vezi, zise, castelul l'am închinat muribundului Achille fiind-că înaintea mea el reprezintă spiritul grecesc și frumșeta naturii.

A fost tare și încăpăținat; a disprețuit pe toți regii și tradițiile ear' mulțimea o socotea bună numai pentru-ca moartea să o pustiască. Sfânt, numai propria i voință i-a fost, numai pentru propriile i visuri a trăit, și întristarea sa proprie i-a fo t mai prețioasă decât întreaga viață.

Umblam odată pe țărmul mării. Impărăteasa îmi zise:

— Marea e duhovnicul meu, pe care în fiecare zi îl cercetez. Marea mă reînținește, fiind-că mă scapă de ori-ce gând străin dându mi în locul lor pe ale ei proprii care înfășoază tinerețea cea netrecătoare. Ea nu moare și astfel întinerește totul din jurul său. Dela ea am învățat întreaga mea filosofie. Și în Götterlöb e un arbore, care îmi este cel mai bun prieten din lume. Dacă sosesc ori plec, totdeauna îl cercetez, și vreme de vre-o câteva momente privim în tăcere unul la altul. El numai e

credincios vieței mele, tot știe, ce li în mine și cea ce s'a întâmplat în vremea cât am fost departe de el. Și știu, că nimănuia nu li va povesti!

— Totul plânge în natură — zise odată — numai oameni rid necontenti!

Umblaserăm pe țărmul mării; țărmurii erau acoperiți de frunzele florilor de mac, care aveau un aspect mistic în ceața străvezie a amurgului.

— Dacă mă cuget zise regina — că peste o sută de ani nimeni dintre noi nu va fi aici — probabil că nici tron regese nu va fi — și că totul, ceea-ce acum se pare mare, necesar și cu viață vecinică, va dispărea pentru totdeauna, în neant, până când florile acestea chiar așa vor undula ca și acum. Noi ne mutăm din eternitatea noastră.... pentru că fiecare dintre noi stă singur singurel și nici noi nu suntem mai mult decât o floare ori un val de mare. Numai în univers trăim pe vecie, în universul, în care nimeni nu observă moartea și nașterea singuraticilor.

Odată se plimba prin Corfu. Auzim d'odată plânsete desperate.

— Dute și vezi ce se întâmplă acolo, — îmi zise.

Am alergat și reînțorcându mă am raportat:

— A murit cineva, Maiestate. La Greci așa se plâng morții.

— Cine a murit?

— Mi-se pare că o femeie bătrână (Murise însă un băiat tânăr, pe care maică-sa îl bocea desnădăjduită).

— O bătrână! Peste puțință. Desigur a murit un copil. Ear femeia care țipă atât de înspăimântător, nu poate fi de cât mama. Dute și mai vezi odată.

Am plecat. M'a oprit însă, zicându mi.

— Nu, rămâi! Ar fi de prisos să te mai duci. Știu desigur că mortul e un copil.

Continuă apoi într'un târziu:

— Biata femeie! Nici asta nu o să mai aibă în lume parte decât de doliu și durere.

Toată seara nu i-am mai auzit apoi cuvântul.

E de necrezut, dar' e fapt că decedata împărăteasă avea și mult umor. Li povesteam odată că am văzut pe sora-sa, pe princesa de Alençon.

— I ai văzut și cănele? întrebă surizând — pentru-că trebuie să știi, sora mea țin mult la cănele ei.

rel Gerasim stud. iurist, Laurian Gerasim stud. iurist, George Măcelariu stud. iurist, Dr. Ioan Marcia advocat. Nicolau Munteanu oficial, Victor Onitiu cond. la „Concord.“ Ioan Pampu învăț., Rubin Pațiu cand. de adv. Victor Popu pract. la tribunal, Petru P. Roșca notar, Aurel Sava stud. jurist, Matei Sirlincan subcomptabil, Candin C. Suci teolog abs. Toma Vasina stud. iurist, Valer Velican primecomptabil, Camil Velican stud. iurist.

Semne îngrijitoare. Antispiritistul David scrie despre apariția sa pe „terenul științei“ prin operatul antispiritist, următoarele: „Când se ivește pe orizontul științei o stea, ca nouă problemă — fie aceea de ori ce natură și din ori ce sferă, știința, prin reprezentanții săi serioși, o ia la dezbateră...“

Va să zică dl David e o stea! Dar atunci ce vor fi cei cari au plătit tiparul și au făcut expediția? ... Și să nu chiemi doctor?

Răspuns potrivit. Intreba cineva că oare de ce antispiritistul David a intitulat pamfletul său „Din cuina“? ... Fund-că cei contra căror serie nici chiar în slujbă de *cuină* nu l-au răbdat, — fu răspunsul.

Se caută, pentru o cancelarie advocațională, un tânăr român, jurist censurat, eventual doctor în drept.

Cei cari doresc să reflecteze, sa se adreseze redacțiunii noastre.

Se recomandă, ca scriitor în cancelarie advocațională ori de alt soi, un tânăr român. S'ar angaja în condițiuni modeste.

În suburbiul Arad Gaiu strada bisericii (Templon) Nr. 38. este de dat în arândă, eventual de vânzare, — o casă în colț, stătătoare din birt, și duclean, ambele bine cercetate, apoi din cuartir corăspunzător cu toate aparținătoarele, și o grădină frumoasă de pomi și legume, — cu începere dela 1 Maiu st. n. a. c.

Cu informațiuni mai detaiate servește proprietarul casei locuitor în aceeași stradă, Nr. 30.

Două enigme.

— Una rezolvată și alta de rezolvat. —

S'a întâmplat ca „Tribuna Poporului“ să ia în zefemea cartea antispiritistă a dlui David Voniga. La câte va zile după notița cu gâlcăva, mi aduc cățiva domni vestea, că Voniga e în extas și că în acest extas umblă să atenteze la viața părintelui Mangra după care a și pândit până la miezul nopții. Părintele Mangra era acasă și cu credeam, că până dimineața fi va trece băia tului mânia.

Dimineața 'l găsesc pândind strada pe

— Dar... Maiestate...

— D'ăia te întreb, pentru-că sora mea nici odată nu te-ar ierta dacă ar ști că nu i-ai admirat cănele.

Villa sa dela Corfu era plină cu statui.

— Cele mai multe sunt antice, zicea. Le am cumpărat la Roma, dela bietul prinț Borghesse, care a ajuns falit. A fost deci sililit să-și vindă zeii și zeițele. Vezi, ce lucru grozav: în zilele de astăzi și zeii se scot la vânzare, ca odinioară sclavii.

Intre altele mi-a arătat statua prințesei Pauline Borghesse, sora favorită a lui Napoleon.

— Am dat muselor o tovarășă, zicea zimbând, și sper că nu s'au supărat. Cel puțin Apollo o privește cu multă dragoste.

Am întrebat-o odată dacă știe italienește

— A, de mult, da, a fost de mult. Soțul meu vorbește bine. E singurul lucru ce ne-a rămas din regatul italianesc. A trebuit să învăț și eu. Mergea însă cu greu. De altminteri judecând după cele ce au urmat, ar fi fost păcat de osteneală.

care obicinuește părintele Mangra a merge la dejun și cei din localul „Vas“ mi spunese că, Voniga cea, că turbat pe părintele Mangra, ear' ulterior am aflat, că peste noapte a sunat clopotul la poarta casei părintelui Mangra și voia să intre la acesta cu ori ce preț, să se rafuiască cu dânsul, însă portariului i-a părut suspect și așa l'a dat afară.

Aceste împrejurări mau îndemnat să rog pe dl căpitan al poliției Joó Béla, să'l citeze și fără a'l face ceva, să'l mulcomească cu sfaturi, căci nu voiam să i-se întemp'le ceva rău, știindu-l și altfel destul bătut de soarte. Și această blândă aplicare a corecțiunii, în loc de a'l lăsa dat pe mâna tribunalului pentru amenințare periculoasă, și-a avut efectul. Marturisise înaintea căpitanului, că a fost și aflat de alții, și a promis că va sta molcom.

L'a incurcat însă cineva în altă belea, sigur „prieteni“ la cari se provoacă în broșura sa, și adevă că eu a și fi autorul acelei notițe, în ziarele maghiare din loc declarase că eu a și fi primit înaintea dlui căpitan Joó Béla răspunzerea notiței, ca să scap pe părintele Mangra. Țineam însă sub demnitate mea a intra în astfel de polemici spiritiste—zefemistice și am lăsat earăși pe numitul domn căpitan să-l aducă la rașon pentru neadevărul debitat, cu recunoașterea notiței de a mea. Dar' după cum a recunoscut-o astăzi înaintea poliției, atunci era deja târziu.

Așa a apărut cel mai nou produs literar al dlui Voniga intitulat „Din cuina“ „Tribunei Poporului“ în care sunt și eu glăsuț în felul și chipul cum știe să o facă aceasta un om uitat de sine. Basa atacurilor sale e, că Ciorogariu „a făcut înșinuare contra mea și a cerut apărarea lui Mangra, declarând căpitanului Joó Béla în oficiu și s'erbătorește, că autorul murdăriei publicată în foaia oficioasă asupra cărții mele, nu este Mangra, ci e el, adevă Ciorogar. A rugat pe căpitanul polițial să-mi comunice declarata sa și să nu mai lănuese pe Mangra“ etc.

Ear' apoi sub titlu separat „Ciorogariu se spală“ în raport cu notița ce s'a făcut în „Trib. Pop“ că eu tot atât de străia sunt de acea notiță ca și părintele Mangra, pentru care altfel a și primit deja răspunderea dl Russu Șirianu, îmi adresează următoarea întrebare: „Enigma se n-o deslege dl Ciorogar și să și alegă ce-i place: minciunea rușinoasă de la căpitanul ori prostia din „Tribuna Poporului“ reprezentată chiar și de însuși D sa“.

Bucuros, eată enigma:

Nyilatkozat.

„Ezennel kijelentem, hogy a röpiratomban Ciorogar Romulus tanár urra megjelent nyilatkozat valótlan, mert mint most meggyőződtem az tévedésen alapul a mennyiben Joó Béla rendőr kapitány úrtól nem azt a kijelentést kaptam, hogy a czikket Ciorogar Romulus tanár ur írta, hanem hogy azt nem Mangra Vazul írta hanem más egyén.

Végül kijelentem, hogy a röpiráshoz foglaltak roz érkelmezés foytán hoztam nyilvánoságra.

Arad, februar hó 7-én 1899.

Előtünk:

Joó Béla.

Kondor Ferencz.

D. Voniga.

Mai lămurit. Am cerut informațiuni dlui Voniga, ear' dl Voniga adus de la taifasul spiritelor magice în lumea reală, în flința de față reală a dlui căpitan Joó Béla și a mea, a trebuit să dea aceasta reală mărturisire că e neadevăr aceea ce a fert despre mine în inima sa spiritistică, ori a face cunoștința unui și mai real corectiv polițial.

Sunt și mulțumiți cu rezolvarea enigmei? Cu atăta am terminat din partea mea, căci Voniga, care astăzi a recunoscut însuși înaintea poliției, că întotdeauna m'a stimat ca pe fostul meu profesor în teologie, și ca pe binefăcătorul meu care l'am ajutat în neajunsurile sale, nu cu de la sine duș a putul scrie aceea ce a scris, cel puțin în contra mea.

Apariția dlui Voniga pe terenul desvélirilor ne impune și altă enigmă și adevă: cum de băieții odioșoară docili și ciustitori de binevoitorii lor, devin haini? Am ajuns să zicem că *nulla de la sine linea*. Problema fiind de domeniul publicității o las să o rezolve publicitatea.

Că toată enigma își are cusurul ei.

Arad, 26/7 Februarie 1899.

Romulus Ciorogariu.

Din parte ne avem următoarele de adăugat:

Dl David a fost chemat să lucreze în redacția noastră. Nu l'am putut însă folosi

nici ca corector. I-am dat deci drumul. Mai ales, că pe lângă incapacitate, n'avea nici bunăvoință: venia boerește la redacție, pe la orele 11, când totul era gata, cu ochii nedormiți, pentru-aș fiind „artist“, dlui David îi plac libațiunile în onoarea lui — Bachus. Ca u'am fost de altfel rei cu d-sa, dovadă e, că în decurs de o lună cât se lăuda că e „colaborator“ la ziarul nostru, i-am dat avans spro și l'ajuta să meargă la Budapesta să ia doctoratul, se lăuda d-sa celor-ce nu l'cunoșteau, deși până la „maturitate“ are încă lungă cale.

D'ăiel năcazul d-sale și — ca consecunță — minciunile grosolane în pamfletul ce a scos.

D'atunci — d'un an și mai bine — a colindat prin cancelarii advocătești până ce soartea cea bună l'a condus la d'advocat T. Popescu, nepotul (prin alianța) P. S. Sale Episcopului Ioan Mețianu. D'o iună deja auzisem că astfel d. David este pus în puțină să scoată serie de pamflete în contra noastră.

De „onorarul“ seu de 15 fl., mari și lași, căți va fi primind pentru lucrările de cancelarie, desigur că nu s'ajungă să împartă gratis broșuri.

În cea dintăiu broșură și promite (în trei locuri chiar) urmarea. Să pofiască! Puțin ne presă. Ră nu va ști să dovedească nimic, ear' calomniile întotdeauna se resfrâng asupra autorului lor.

D'ni cari stau în dosul lui Voniga să nu creadă însă că vor putea în felul acesta să producă diversțiuni în public ear' pe noi să ne desconcerteze ca să nu putem sta straja acum când nepotismul dela Curte vrea să se întroneze și după plecarea unchiului ori a moșului. Din contra, avem tot material adunat pentru a convinge până și pe cei mai răbdători, că d'odată cu plecarea P. S. Sale d'ăiei trebuie să plece și bagajul. La tot cazul elica să fie spartă pentru totdeauna.

Altfel ajunge sfânta biserică să-și vadă exhaustat până și fondul de milă pentru acoperirea cheltuielilor de procese pornite de sfântul consistor, procese purtate nu de avocatul ales al consistorului (d. Truța), ci de nepotul P. S. Sale d-lui Episcop. Altfel s'ajungem în cât cei-ce n'au trecut „cu mâna bogată în daruri“ pela venerabilul consistor, nici crăznici nu o să mai poată ajunge.

D'ăceea, cei din dosul lui Voniga, grăbiți cu broșurile, că o să luăm noi cuvintul și ațenei tare ne e teamă că sfântițe Voastre nu o să mai aveți chef de a scoate nici chiar pamflete.

Cât despre răspunsul ce-l merită nefericitul de Voniga, i-l va da cel mult vr'un ucenic din tipografie, scuturându-l nițel de urechi.

Felurimi.

Moravuri. Eschimoșii snt un soi de oameni minunați. Ei n'au nici poliție nici magistrăți; sunt lipsiți, de ceea ce numim administrație și nu cunosc procedurile neastrelor lungi.

Când un eschimos se simte jignit de un alt eschimos, el alcătuiește un cîntecel satiric în potruva adversarului lui și-l recită și în public.

Adversarul răspunde în același chip, în fața aceluiași public. Și cîstigul cauzei aparține aceluia din doi, care a știut să facă mai mult a ride pe adversari.

Cei mai citiți autori în America. Lucrarea cea mai citită în statele-unite, zice un ziar francez, e Cyrano de Bergerac. În englezește, bine înțeles.

Vin apoi: The Day's Work de Kipling; The Battle of the Strong de Parker; — și apoi Bourget, care după toate aparențele e mai popular în America de cât în Franța însăși.

Fedeapsa celor șapte-spre-zecce.

Oradea, 6 Febr. 1899.

Dintre studenții români din Oradea-mare 17 însi consecvenți au rămas, — dând dovadă lumii, liniștind națiunea, — că terorismul nu îi poate înfricoșa! Solidari s'au declarat cu bravul tiner Lucian Boleaș, — și n'au rămas muți, — când prigonitorii națiunei române au voit să se îmbucure, — când șovinismul a crezut, — că s'a dat lecție groasnică, lecție „trădătorilor de patrie“, — și că nu se vor

mai lupta tinerii noștri români pentru națiunea lor, și pe vecie sunt morafi ne mai având curaj de a se numi români!

Înșelatu-s'a eară șovinismul, — dar' altcum nu s'a putut întâmpla!

Și acum, — ce e răspunsul meu? ... Când tinerimea și-a cerut investigație disciplinară în chestia Boleaș, — cerearea a fost respinsă. Căci pe întreaga tinerime n'au avut curaj a o pedepsi!

17 au rămas consecvenți, 17 sunt cei aleși, — și totii 17 sunt eschiși de la academia Orădană!

Ce frumos ar fi, — dacă întreaga tinerime ar fi rămas consecventă, ne înfricoșată! Ce speranță, ce credință în viitor, — ce simț însufletitor, — că în timpuri grele se nasc luptătorii, națiunea își are fii săi, cari îl vor crea un viitor mai sublim de cât prezentul, — cari s'or jertfi fără hesitare, — cari vor lupta victorioși în contra inamicilor națiunii, — căci românul în veci nu pere!

Dar' dacă suntem mândri de cei 17, — ne este sacră datorința să le stăm în ajutor.

Publicul românesc s'a grăbit totdeauna cu filerii săi, — când a fost lipsit de jertfa.

Și acuma eară este! Căci pe neașteptate i-a ajuns faptul excluderii pe tinerii noștri, — în oara ultimă trebuie să grăbească la înscriere la altă academie. Și mulți sunt între dânsii cari n'au mijloace, — și numai din propria lor sîrquiniță se susțin, și acuma sunt scoși din cercurile lor, unde deja era asigurată subsistența lor.

Dr. Aurel Lazar.

Poșta Redacției.

Celor dela „Tribuna“? Ce ați zice dacă într'o bună dimineață v'ați pomeni că Pulszky Károly v'e cere socoteală (ori satisfacție) pentru cele ce ați scris despre el? Nu-i așa că l'ați trimite să se plimbe?

Ear' Pulszky n'a fost adus per sup de nicăiri, nici n'a fost ținut în temniță, ci absolvat după formă și lege.

Colaboratorul vostru Magdu din Radna ar face deci bine să se astâmpere, că altfel compătămirea ce i-s'a arătat p'ăici din milă, ar putea să se schimbe în indignare. La tot cazul urit ride de voi, când zice că a fost curențat, adus sub escortă și aruncat în temniță, pentru fapte cari n'au a face cu judecătoria criminală. Să nu uitați, că din România a fost estradat numai în urma verdictului comisiei rogatoare compusă din judecători independenți români!

În felul logiceii din declarația sa cu care ați împodobit eri coloanele ziarului vostru „autorizat“, mâne ne putem pomeni că o să vină și Krivány să ne ceară satisfacție cavalerască.

ULTIME ȘTIRI

Crisa.

Budapesta, 7 Februarie.

De poimâne, Joi, Incolo Dieta va fi amânată pe o săptămână întreagă.

În conferința de azi seară a partidului guvernamental, Bánffy a arătat, că dela ultima conferință (a acestui partid) situația politică nu s'a schimbat intru nimic.

A mai zis, că: guvernul consideră drept o condiție absolută o astfel de modificare a regulamentului Casei, ca pe viitor să devină imposibile scene viforoase;

Audiență.

Viena, 7 Februarie.

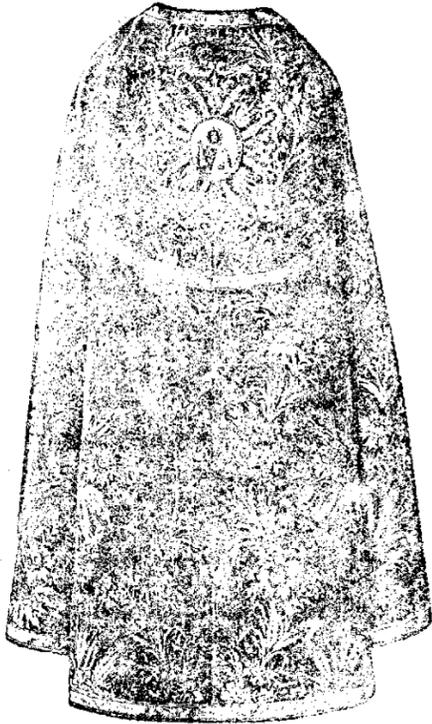
Monarhul a primit azi în audiență pe cardinalul-episcop Schlaich. Se dă cu socoteala, că tot în cauza crizei din Ungaria.

Editor: Aurel Popovici-Barciuanu.

Redactor responsabil Ioan Russu Șirianu.

Strict dupa ritul grecesc

Se pot procura mai bune și mai ieftine

Felon, odăjdii pentru diaconi, Stihare, Prapore
bisericești, steaguri pentru reuniuni, Sfântul
aer (Plastanița), Disc Potir, Steluțe, Chivot
Artoclasia (cutie pentru agneț) Dicheriu,
Tricheriu, Cădelniță, Icoane pentru iconostas
etc. etc.

**Prețuri curente (cataloge) bogat
ilustrate se trimit la cerere gra-
tis și franco**

ERNEST KRICKL & SCHWEIGER

VIENA I. KOHLMARKT 2.

187 16-26

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Se primesc comande pentru următoarele lucruri:

irculare și prețuri-curente

NOTE

OPURI ȘI BROȘURI

Strada Aulich Nr. 1.

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului” A. P. Barcianu Arad

Diferite tipărituri pentru bănci

PLICURI

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.